

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TADBIRKORLIKNI QO'LLAB- QUVVATLASHNI TAKOMILLASHTIRISH

Malikova Gulhayo Turdali qizi

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya: Ushbu maqolada mamlakatimizdagi tadbirkorlikni faoliyati tahlil qilinib, mahalliy banklarning kichik biznes va tadbirkorlik un qilingan ishlari yoritilgan. Adabiyotlar tahlili va o'tkazilgan tadqiqotlar natijasiga asoslanib sohani yanada rivojlantirishga doir ilmiy-amaliy takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: tadbirkorlikni qo'llab quvvatlash, ayollar tadbirkorligi, tijorat banki, risk, kapital

Аннотация: В статье анализируется деятельность предпринимателей в нашей стране и освещается работа местных банков по поддержке малого бизнеса и предпринимательства. На основании анализа литературы и результатов проведенных исследований сформулированы научные и практические предложения по дальнейшему развитию направления.

Ключевые слова: поддержка предпринимательства, женское предпринимательство, коммерческий банк, риск, капитал

Annotation: This article analyzes the activities of entrepreneurship in our country, highlights the work of local banks in supporting small business and entrepreneurship. Based on the analysis of the literature and the results of the conducted research, scientific and practical proposals are made for the further development of the sector.

Keywords: support for entrepreneurship, women's entrepreneurship, commercial bank, risk, capital

Kirish.

Mamlakatimizda ayollar tadbirkorligini qo'llab quvvatlash faoliyatiga alohida e'tibor qaratilib kelinmoqda va tijorat banklarining ushbu faoliyat turida ishtiroki qo'llab-quvvatlanib kelinmoqda: Prezidentimiz ta'kidlab o'tganlaridek¹, "Tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha tuman (shahar) hokimining yordamchisi institutining samarali faoliyatini yo'lga qo'yish". Shu boisdan, so'nggi yillarda mamlakatimizda ayollar tadbirkorligini qo'llab quvvatlash faoliyatiga rivojlantirish maqsadida keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda. O'z navbatida, tijorat banklarining ayollar tadbirkorligini qo'llab quvvatlash faoliyat bilan shug'ullanishi ham iqtisodiyot uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada tadbirkorlikni rivojlantirish va turli sohalarga investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha hukumat tomonidan amalga oshirilayotgan asosiy strategiya va siyosatlar muhokama qilinadi. Unda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish, byurokratik to'siqlarni kamaytirish, tadbirkorlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash muhimligi ta'kidlangan.

Adabiyotlar tahlili va metodlar.

Ushbu tadqiqotni o'tkazish uchun O'zbekistonda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha tegishli ma'lumotlar va tushunchalarni to'plash uchun kompleks metodologiya qabul qilindi. Birinchi, yurtimizdagi tadbirkorlikning hozirgi holati haqida tushunchaga ega bo'lish va ushbu mavzu bo'yicha mavjud tadqiqotlar yoki hisobotlarni aniqlash uchun adabiyotlar tahlil qilindi. Ushbu tahlil va taqqoslash uchun asos yaratishga yordam berdi. Bundan tashqari, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirilayotgan turli

¹ 2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning harakatlar strategiyasi

tashabbuslar to'g'risida bevosita ma'lumot olish uchun hukumat vakillari, tadbirkorlar, soha mutaxassislari va akademiklar kabi asosiy manfaatdor tomonlar bilan suhbatlar qilindi. Bu suhbatlar tadbirkorlar duch kelayotgan muammolar, ular uchun mavjud imkoniyatlar haqida qimmatli tushunchalar berdi. Yana bundan tashqari, hukumat tomonidan amalga oshirilayotgan siyosat va dasturlarning ta'sirini baholash uchun rasmiy hukumat manbalari va hisobotlardan olingan ma'lumotlar yig'ildi va tahlil qilindi. Bu ma'lumotlar O'zbekistonda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash borasida erishilgan yutuqlarni miqdoriy isbotlashga yordam bo'ldi. Bunday turli manbalardan olingan natijalar tendentsiyalarni, qiyinchiliklarni, muvaffaqiyat hikoyalarini va yanada takomillashtirish bo'yicha tavsiyalarni aniqlash uchun sintez qilindi va tahlil qilindi. Amaldagi metodologiya O'zbekistonning yangi iqtisodiy landshaftida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash masalalarini har tomonlama o'rganishni ta'minladi, shu bilan birga sifat va miqdoriy ma'lumotlarga asoslangan muvozanatli ko'rinishni ta'minladi.

Natijalar tahlili va muhokamalar.

Tadqiqot yangi O'zbekiston sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlarini o'rganishga qaratilgan. Bunga erishish uchun keng qamrovli adabiyotlar o'rganilib, tadbirkorlikni rivojlantirish bilan shug'ullanuvchi tadbirkorlar va davlat organlari xodimlari bilan suhbatlar o'tkazish orqali birlamchi ma'lumotlar to'plandi. Tadqiqot natijalari bir nechta asosiy topilmalarni ochib berdi. Birinchidan, O'zbekistonda davlat tomonidan tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha turli siyosat va dasturlar amalga oshirilgani aniqlandi. Bularga soliq imtiyozlari va grantlar kabi moliyaviy rag'batlantirishlar, shuningdek, o'qitish va murabbiylik dasturlari kabi moliyaviy bo'lmagan

yordamlar kiradi. Bu tashabbuslar aholini o'z biznesini yo'lga qo'yish va mamlakat iqtisodiyoti yuksalishiga hissa qo'shishda muvaffaqiyat qozondi.²

Moliyaviy qo'llab-quvvatlash muhimligi ta'kidlangan.

Tadbirkorlik faoliyatini tashkil qilish va doimiy daromad manbalarini shakllantirish uchun sharoitlar yaratish, xususiyl sektorning Yalpi ichki mahsulotdagi ulushini 80 foizga va eksportdagi ulushini 60 foizga yetkazish.

Har yili O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tadbirkorlar bilan "Ochiq muloqoti"ni o'tkazish.

Hududlarda 200 ta yangi sanoat zonalarini tashkil etish va biznes-inkubatorlar tizimini rivojlantirish. Sharoiti og'ir bo'lgan tumanlarda tadbirkorlikni rivojlantirish uchun yanada qulay shart-sharoitlar yaratish.

Xotin-qizlarning iqtisodiy faolligini oshirish, kasbga o'qitish va bandligini ta'minlash, ularni tadbirkorlikka keng jalb etish uchun Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi hisobidan uch yillik imtiyozli davr bilan yetti yil muddatga yillik 14 foiz stavkada jami 100 million AQSh dollari ekvivalentida, shundan AT "Xalq banki"ga 35 million AQSh dollari, "Biznesni rivojlantirish banki" ATBga 35 million AQSh dollari va "Mikrokreditbank" ATBga 30 million AQSh dollari miqdorida kredit resurslari ajratilsin.³

Ilg'or xorijiy tajriba asosida faktoring amaliyotini rivojlantirish.

2026-yilga borib tadbirkorlik subyektlariga soliq yuklamasini yalpi ichki mahsulotning 27,5 foizidan 25 foizi darajasiga kamaytirish.

² Кучкаров, Б.К., 2022. Система Микрофинансирования И Ее Значение В Условиях Модернизации Экономики. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 3(6), pp.1-9.

³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 2-apreldagi PQ-149-sonli [qaror](#)

Hududlarda tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash, ishsizlik va kambag‘allikni qisqartirish bo‘yicha mavjud tuzilmalar faoliyatini takomillashtirish.

Tadbirkorlik subyektlari o‘z faoliyatini boshlashi uchun zarur ma‘lumotlarni erkin foydalanishga chiqarish. Qurilish faoliyatida qurilish nuqsonlari yoki muammolarining oldini olish.

Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy sektorga keng yo‘l ochish. Iqtisodiy munosabatlarda erkin bozor tamoyillarini joriy etishni kengaytirish.⁵

Mamlakat iqtisodiy hayotida xotin-qizlarning faolligini oshirish, ayollar tadbirkorligini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, ularga tadbirkorlik ko‘nikmalarini o‘rgatish maqsadida:

Xulosa va takliflar.

Yangi O‘zbekiston sharoitida ayollar tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlashning asosiy yo‘nalishlari tadbirkorlik ekotizimini rivojlantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Qulay

⁴ Daryo.uz

⁵ 2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning harakatlar strategiyasi

ayol ishbilarmon gender tengligi muhitini yaratish, innovatsiyalar va texnologiyalarni o'zlashtirishni rag'batlantirish, moliyaviy resurslardan foydalanish va o'qitish imkoniyatlarini ta'minlash hamda samarali siyosat va qoidalarni amalga oshirishga e'tibor qaratish orqali O'zbekiston o'z intiluvchan ayollar tadbirkorlarining ijodkorligi va harakatchanligini ochib berish salohiyatiga ega. Hukumat va xususiy sektorning birgalikdagi sa'y-harakatlari bilan tadbirkorlik mamlakatda iqtisodiy o'sish, yangi ish o'rinlari yaratish va ijtimoiy rivojlanishning kuchli harakatlantiruvchi kuchiga aylanishi mumkin. O'zbekiston iqtisodiy islohot va modernizatsiya yo'lida davom etar ekan, ayuollar o'rtasidagi tadbirkorlik iqtidorlarini to'liq ochish vositasi sifatida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga ustuvor ahamiyat berish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. <https://lex.uz/docs/-4581969>
2. <https://lex.uz/acts/-6567>
3. <https://lex.uz/docs/-4664142>
4. <https://president.uz/oz/lists/view/6524>
5. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning harakatlar strategiyasi
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 2-apreldagi PQ-149-sonli [qaror](#)
7. Кучкаров, Б.К., 2022. Система Микрофинансирования И Ее Значение В Условиях Модернизации Экономики. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 3(6), pp.1-9.
8. <https://cbu.uz/uz/> ma'lumotlari asosida
9. <https://gfmag.com/banking/best-banks-world-2022/> ma'lumotlari asosida